

Projekt

chuk nr 33/2026

UCHWAŁA NR .../.../2026
RADY GMINY WOJCIECHÓW
z dnia ..... 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wojciechów na lata 2026–2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639) Rada Gminy Wojciechów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wojciechów na lata 2026–2029”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Plan, o którym mowa w § 1, jest dokumentem programowym Gminy Wojciechów w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wojciechów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Chudzik

Michał Hałasa
radca prawny
LB-1724

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH DLA GMINY WOJCIECHÓW NA LATA 2026–2029

I. WPROWADZENIE

1. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wojciechów na lata 2026–2029, zwany dalej „Planem”, jest dokumentem programowym określającym kierunki rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej oraz w miejscu zamieszkania mieszkańców Gminy Wojciechów.
2. Plan służy stopniowemu wzmocnieniu wsparcia środowiskowego, ograniczaniu konieczności korzystania z opieki instytucjonalnej, rozwijaniu usług opartych na potrzebach mieszkańców oraz przygotowaniu Gminy Wojciechów do dalszego rozwoju usług społecznych w modelu Centrum Usług Społecznych.
3. Plan opracowano w szczególności w oparciu o:
  - 1) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojciechów na lata 2023–2030;
  - 2) ocenę zasobów pomocy społecznej za 2024 i 2025 rok;
  - 3) sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie za 2024 i 2025 rok;
  - 4) sprawozdawczość z zakresu pomocy społecznej sporządzaną na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz wymogów resortowych za lata 2024 i 2025;
  - 5) dokumentację projektową dotyczącą rozwoju usług społecznych, senioralnych i rodzinnych;
  - 6) ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.
4. Plan obowiązuje w latach 2026–2029.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. Wnioski ogólne z diagnozy:

- 1) Gmina Wojciechów jest gminą wiejską o populacji około 6 tys. mieszkańców.
- 2) Dokumenty diagnostyczne gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie wskazują na postępujące starzenie się ludności, istotne znaczenie problemów związanych z chorobą, niepełnosprawnością, ubóstwem i bezrobociem oraz utrzymujące się potrzeby rodzin z dziećmi.
- 3) Lokalny system wsparcia rozwija się, jednak nadal ma ograniczoną infrastrukturę usług środowiskowych i dziennych.

- 4) W sprawozdawczości widoczny jest wzrost usług opiekuńczych oraz utrzymywanie się wysokich potrzeb w obszarze świadczeń pieniężnych i pomocy środowiskowej.
- 5) Z danych OPS, strategii i dokumentacji projektowej wynika potrzeba dalszego rozwijania usług psychologicznych, rodzinnych, interwencyjnych i profilaktycznych, zwłaszcza wobec rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, dzieci w kryzysach psychicznych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami i osób doświadczających przemocy domowej.

2. Potrzeby w obszarze wsparcia osób starszych:

- 1) Gmina Wojciechów charakteryzuje się rosnącym udziałem osób starszych, w tym osób w wieku 80+.
- 2) Na terenie gminy funkcjonuje jeden klub seniora, natomiast brak jest rozwiniętej sieci dziennych form wsparcia oraz mieszkań wspomaganych i treningowych.
- 3) Rośnie znaczenie usług świadczonych w miejscu zamieszkania, zwłaszcza usług opiekuńczych, teleopieki, wsparcia sąsiedzkiego i działań wspierających opiekunów faktycznych.
- 4) Potrzeby osób starszych obejmują w szczególności:
  - a) zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i usług wspierających samodzielne funkcjonowanie;
  - b) rozwój teleopieki i usług bezpieczeństwa na odległość;
  - c) rozwój wsparcia sąsiedzkiego i usług wspólnotowych;
  - d) rozwój wsparcia dla opiekunów faktycznych;
  - e) rozwój oferty aktywizacyjnej, integracyjnej i profilaktycznej dla seniorów.

3. Potrzeby w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami:

- 1) Lokalna diagnoza wskazuje na potrzebę rozwijania usług asystenckich, usług opiekuńczych, teleopieki, opieki wytchnieniowej oraz wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
- 2) Projekty realizowane lub planowane na terenie gminy oraz w ramach partnerstw ponadlokalnych potwierdzają duże zapotrzebowanie na takie usługi.
- 3) Potrzeby osób z niepełnosprawnościami obejmują w szczególności:
  - a) rozwój usług asystenckich;
  - b) rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych;
  - c) rozwój opieki wytchnieniowej;
  - d) rozwój usług wspierających niezależne życie;
  - e) rozwój koordynacji wsparcia i współpracy z rodziną oraz opiekunami.

4. Potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością:

- 1) Skala bezdomności ujawniona w bieżącej pomocy społecznej nie jest wysoka, jednak Plan obejmuje także tę grupę zgodnie z wytycznymi.
- 2) Gmina nie dysponuje własną lokalną infrastrukturą w postaci noclegowni, ogrzewalni czy mieszkań treningowych.

- 3) Potrzebne jest utrzymanie sprawnego systemu rozpoznawania sytuacji kryzysowych, pracy socjalnej, kierowania do odpowiednich form schronienia i współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

5. Potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- 1) W dokumentacji projektowej i sprawozdawczej widoczne jest rosnące zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne, psychiatryczne, rodzinne i środowiskowe, zwłaszcza wobec dzieci, młodzieży i rodzin.
- 2) Szczególnie ważne jest rozwijanie dostępu do specjalistycznych usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, w tym dzieci i rodzin wymagających wsparcia.
- 3) Potrzeby w tym obszarze obejmują w szczególności:
  - a) rozwój poradnictwa psychologicznego i rodzinnego;
  - b) rozwój wsparcia dzieci i młodzieży z trudnościami emocjonalnymi i psychicznymi;
  - c) poprawę współpracy z ochroną zdrowia i poradnictwem specjalistycznym;
  - d) rozwój działań profilaktycznych i środowiskowych.

6. Potrzeby w obszarze wsparcia dziecka i rodziny:

- 1) W 2025 r. w gminie pracowało 2 asystentów rodziny, wsparciem objęto 20 rodzin, a gmina ponosiła odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
- 2) Jednocześnie nie funkcjonowały rodziny wspierające i nie utworzono placówek wsparcia dziennego.
- 3) Równolegle realizowane i planowane projekty wskazują na potrzebę rozwijania systemu wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzin zagrożonych dziedziczeniem biedy oraz rodzin dotkniętych przemocą domową.
- 4) Potrzeby dziecka i rodziny obejmują w szczególności:
  - a) dalszy rozwój pracy z rodziną i asystentury rodzinnej;
  - b) rozwój wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego;
  - c) rozwój działań profilaktycznych i środowiskowych dla dzieci i rodziców;
  - d) rozwój wsparcia rodzin doświadczających przemocy domowej;
  - e) tworzenie warunków do lokalnych form wsparcia dziennego.

7. Analiza zasobów, barier i potencjału:

- 1) Gmina Wojciechów posiada aktywny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, doświadczenie w realizacji projektów, rozwiniętą współpracę z lokalnymi instytucjami oraz potencjał partnerstw lokalnych i ponadlokalnych.
- 2) Istniejące projekty tworzą bazę dla rozwijania usług opiekuńczych, senioralnych, rodzinnych i specjalistycznych.
- 3) Do głównych barier należą:
  - a) ograniczona infrastruktura lokalna;
  - b) ograniczone zasoby kadrowe i finansowe;
  - c) brak części usług środowiskowych w trwałej, stałej formule;
  - d) konieczność dalszego wzmacniania współpracy międzyinstytucjonalnej.
- 4) Do głównych zasobów i potencjałów należy zaliczyć:
  - a) doświadczenie OPS w realizacji działań środowiskowych;

- b) aktywność projektowo-konkursową;
- c) współpracę z jednostkami gminnymi, szkołami, GOK, ochroną zdrowia, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, organizacjami społecznymi i partnerami zewnętrznymi;
- d) możliwość dalszego rozwoju usług społecznych w związku z planowanym utworzeniem CUS.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Cel główny

Celem głównym Planu jest rozwój spójnego, dostępnego i środowiskowego systemu usług społecznych w Gminie Wojciechów, umożliwiającego mieszkańcom możliwie najdłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania, wzmacniającego rodzinę i społeczność lokalną oraz przygotowującego gminę do dalszego funkcjonowania w modelu Centrum Usług Społecznych.

Obszar 1 – Osoby starsze

Cel ogólny

Zwiększenie dostępności i jakości usług środowiskowych dla osób starszych.

Cel szczegółowy 1

Rozwój usług opiekuńczych i wspierających samodzielne funkcjonowanie.

Działanie 1

Zwiększanie dostępności usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, Wójt Gminy Wojciechów.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w uchwale budżetowej gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz w dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, program „Opieka 75+”, środki europejskie i inne środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie teleopieki i innych rozwiązań opieki na odległość.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, partnerzy projektu, podmioty zewnętrzne.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz w dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy rządowe, środki europejskie i inne środki zewnętrzne.

Działanie 3

Rozwijanie usług sąsiedzkich i wsparcia wspólnotowego dla seniorów.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, organizacje pozarządowe, partnerzy lokalni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy resortowe, środki projektowe i inne środki zewnętrzne.

Cel szczegółowy 2

Rozwój wsparcia dla opiekunów faktycznych osób starszych.

Działanie 1

Organizowanie wsparcia informacyjnego, poradniczego i szkoleniowego dla opiekunów faktycznych.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, partnerzy społeczni i zdrowotni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy i dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, projekty, środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie opieki wytchnieniowej w różnych formach.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, organizacje pozarządowe, partnerzy.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: Fundusz Solidarnościowy, budżet gminy, środki projektowe i inne środki zewnętrzne.

Obszar 2 – Osoby z niepełnosprawnościami

Cel ogólny

Rozwój usług wspierających niezależne życie osób z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy 1

Rozwój usług asystenckich, opiekuńczych i wspierających.

Działanie 1

Rozwijanie usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, partnerzy projektowi.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: Fundusz Solidarnościowy, PFRON, środki europejskie, budżet gminy i inne środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie usług opiekuńczych i wspierających samodzielne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy oraz planie finansowym OPS albo CUS.

Źródła finansowania: budżet gminy, środki zewnętrzne.

Działanie 3

Rozwijanie opieki wytchnieniowej i wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, organizacje pozarządowe, partnerzy.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: Fundusz Solidarnościowy, budżet gminy, projekty i inne środki zewnętrzne.

Cel szczegółowy 2

Rozwijanie usług środowiskowych i koordynacji wsparcia.

Działanie 1

Wzmacnianie współpracy pomiędzy pomocą społeczną, zdrowiem, edukacją i organizacjami społecznymi w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, Urząd Gminy Wojciechów, partnerzy lokalni.

Szacunkowy koszt: działanie organizacyjne, realizowane w ramach środków własnych oraz projektów.

Źródła finansowania: środki własne i zewnętrzne.

Działanie 2

Wspieranie rozwiązań środowiskowych, takich jak kręgi wsparcia, wolontariat i działania wspólnotowe.

Okres realizacji: 2027–2029.

Podmioty odpowiedzialne: po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, a w okresie przejściowym Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, partnerzy społeczni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy i dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, partnerstwa, projekty i inne środki zewnętrzne.

Obszar 3 – Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością

Cel ogólny

Zapewnienie minimalnego, dostępnego i skoordynowanego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością.

Cel szczegółowy 1

Utrzymanie skutecznej reakcji interwencyjnej i pracy socjalnej.

Działanie 1

Zapewnienie dostępu do pracy socjalnej, poradnictwa oraz kierowania do właściwych form schronienia poza terenem gminy.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, powiat, partnerzy zewnętrzni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie według potrzeb i możliwości budżetowych gminy.

Źródła finansowania: budżet gminy, środki własne jednostek współpracujących, inne środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w przypadkach bezdomności i zagrożenia bezdomnością.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, Policja, PCPR, organizacje społeczne.

Szacunkowy koszt: działanie organizacyjne, realizowane w ramach środków własnych i zewnętrznych.

Źródła finansowania: środki własne i zewnętrzne.

Obszar 4 – Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Cel ogólny

Rozwój dostępności usług społecznych i wspierających dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Cel szczegółowy 1

Rozwój wsparcia dla dzieci, młodzieży i rodzin wymagających pomocy psychologicznej i środowiskowej.

Działanie 1

Rozwijanie dostępu do poradnictwa psychologicznego, rodzinnego i specjalistycznego dla dzieci, młodzieży i rodzin.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, placówki oświatowe, partnerzy projektowi.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, projekty europejskie, środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie działań środowiskowych i profilaktycznych wspierających zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkoły, GOK, partnerzy lokalni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy i dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy profilaktyczne, projekty i inne środki zewnętrzne.

Cel szczegółowy 2

Rozwijanie współpracy systemowej w zakresie wsparcia zdrowia psychicznego.

Działanie 1

Wzmacnianie współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wojciechowie albo Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, ochroną zdrowia, poradnią psychologiczno-pedagogiczną i szkołami.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkoły, podmioty lecznicze, partnerzy.

Szacunkowy koszt: działanie organizacyjne, realizowane w ramach środków własnych i zewnętrznych.

Źródła finansowania: środki własne i zewnętrzne.

Działanie 2

Rozeznanie potrzeb i możliwości wdrażania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Okres realizacji: 2026–2027.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie.

Szacunkowy koszt: ustalany według potrzeb i możliwości budżetowych.

Źródła finansowania: budżet państwa, budżet gminy.

Obszar 5 – Dziecko i rodzina

Cel ogólny

Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodziny, dziecka i działań przeciwdziałających przemocy domowej.

Cel szczegółowy 1

Wzmocnienie wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Działanie 1

Utrzymanie i rozwój pracy asystentów rodziny.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy, planie finansowym OPS albo CUS.
Źródła finansowania: budżet gminy, dotacje, projekty, inne środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w szczególności psychologicznego, rodzinnego, prawnego, pedagogicznego i mediacyjnego.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, partnerzy projektowi, organizacje pozarządowe.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, projekty, środki zewnętrzne.

Działanie 3

Rozwijanie lokalnych działań środowiskowych dla rodzin i dzieci, w tym działań opartych o szkoły, świetlice, GOK i partnerów społecznych.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkoły, GOK, partnerzy lokalni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie według planowanych działań.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy, projekty i inne środki zewnętrzne.

Cel szczegółowy 2

Rozwój działań na rzecz dzieci wymagających wsparcia emocjonalnego, psychologicznego i rozwojowego.

Działanie 1

Rozwijanie wsparcia psychologicznego i środowiskowego dla dzieci w kryzysie psychicznym, emocjonalnym lub społecznym.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, placówki oświatowe, partnerzy.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, projekty i środki zewnętrzne.

Działanie 2

Rozwijanie działań profilaktycznych i kompetencyjnych dla rodziców, dzieci i młodzieży.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkoły, GKRPA, partnerzy.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie według planowanych działań.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy profilaktyczne, projekty i inne środki zewnętrzne.

Cel szczegółowy 3

Wzmocnienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działanie 1

Rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz ich dzieci.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, Zespół Interdyscyplinarny, partnerzy specjalistyczni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie w budżecie gminy oraz dokumentacji projektowej.

Źródła finansowania: budżet gminy, projekty, środki zewnętrzne.

Działanie 2

Wzmacnianie współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego, Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie albo Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkół, ochrony zdrowia, Policji i GKRPA.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, Zespół Interdyscyplinarny, partnerzy instytucjonalni.

Szacunkowy koszt: działanie organizacyjne, realizowane w ramach środków własnych.

Źródła finansowania: budżet gminy.

Działanie 3

Rozwijanie działań edukacyjnych, profilaktycznych i środowiskowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Okres realizacji: 2026–2029.

Podmioty odpowiedzialne: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, szkoły, GKRPA, GOK, partnerzy społeczni.

Szacunkowy koszt: ustalany corocznie według planowanych działań.

Źródła finansowania: budżet gminy, programy profilaktyczne, projekty i inne środki zewnętrzne.

IV. KOORDYNACJA I PRZYGOTOWANIE DO CUS

1. Do dnia 30 czerwca 2027 r., realizację i koordynację Planu prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie.
2. Od dnia 1 lipca 2027 r., w przypadku utworzenia Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie, zadania związane z dalszą realizacją i koordynacją Planu przejmie Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie w zakresie wynikającym z uchwał organizacyjnych i statutu centrum.
3. Koordynatorem realizacji Planu jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie, a po utworzeniu CUS – Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie.
4. W celu przygotowania gminy do modelu CUS zakłada się:
  - 1) rozwijanie „jednego okienka” informacyjno-usługowego;
  - 2) porządkowanie katalogu lokalnych usług społecznych;
  - 3) rozwijanie partnerstw lokalnych i międzysektorowych;

- 4) wzmocnianie koordynacji pomiędzy pomocą społeczną, wspieraniem rodziny, ochroną zdrowia, edukacją, profilaktyką i aktywnością społeczną;
- 5) wykorzystywanie doświadczeń z realizowanych projektów jako fundamentu stałej oferty usługowej.

V. FINANSOWANIE

1. Finansowanie realizacji Planu będzie pochodzić w szczególności z:
  - 1) środków własnych Gminy Wojciechów;
  - 2) środków budżetu państwa na zadania własne i zlecone;
  - 3) programów rządowych i resortowych;
  - 4) środków Funduszu Solidarnościowego;
  - 5) środków PFRON;
  - 6) środków europejskich i regionalnych;
  - 7) środków pozyskanych w ramach projektów i partnerstw;
  - 8) innych środków zewnętrznych możliwych do pozyskania.
2. Koszty realizacji poszczególnych działań będą ustalane corocznie w uchwale budżetowej gminy, planach finansowych OPS albo CUS oraz – w zależności od charakteru działania – w dokumentacji projektowej lub programowej.

VI. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

1. Monitorowanie realizacji Planu obejmuje w szczególności następujące wskaźniki produktu i rezultatu:
  - 1) liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi;
  - 2) liczbę godzin usług opiekuńczych;
  - 3) liczbę osób objętych teleopieką;
  - 4) liczbę osób objętych usługami asystenckimi;
  - 5) liczbę opiekunów faktycznych objętych wsparciem;
  - 6) liczbę rodzin objętych pracą asystenta rodziny;
  - 7) liczbę rodzin i dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym;
  - 8) liczbę rodzin objętych wsparciem w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
  - 9) liczbę partnerów zaangażowanych w system usług społecznych;
  - 10) liczbę działań wdrożonych w celu przygotowania gminy do funkcjonowania w modelu CUS.
2. Dane do monitorowania Planu gromadzi:
  - 1) do dnia utworzenia CUS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie;
  - 2) po utworzeniu CUS – Centrum Usług Społecznych w Wojciechowie.
3. Ocena skuteczności Planu będzie dokonywana corocznie na podstawie:
  - 1) danych własnych OPS albo CUS;
  - 2) sprawozdawczości;
  - 3) informacji partnerów;
  - 4) analizy stopnia realizacji działań.
4. Informacja z realizacji Planu za rok poprzedni będzie przedkładana Wójtowi Gminy Wojciechów oraz Radzie Gminy Wojciechów w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Plan obowiązuje w latach 2026–2029.
2. Plan ma charakter dokumentu programowego i wdrożeniowego, stanowiącego podstawę do dalszego rozwijania lokalnego systemu usług społecznych w Gminie Wojciechów.
3. Plan podlega bieżącej realizacji, monitorowaniu oraz – w razie potrzeby – aktualizacji.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały dotyczy przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wojciechów na lata 2026–2029”.

Podstawę prawną uchwały stanowią przepisy ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o pomocy społecznej. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, natomiast do zadań własnych gminy należy również podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy. Kierownik ośrodka pomocy społecznej przedstawia radzie gminy potrzeby w zakresie pomocy społecznej, a rada gminy, biorąc je pod uwagę, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Jednocześnie pomoc społeczna, wspieranie rodziny i ochrona zdrowia należą do zadań własnych gminy, a stanowienie w sprawach zastrzeżonych ustawami należy do wyłącznej właściwości rady gminy.

Projekt „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wojciechów na lata 2026–2029” został opracowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowie posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie realizacji zadań z obszaru pomocy społecznej i wsparcia rodziny, na podstawie dostępnych danych i informacji, w szczególności sprawozdań z działalności OPS, oceny zasobów pomocy społecznej, sprawozdawczości z zakresu pomocy społecznej, danych statystycznych, dokumentów strategicznych gminy, dokumentacji projektowej oraz znajomości lokalnego środowiska i rozpoznanych potrzeb mieszkańców gminy.

Przyjęcie Planu jest zasadne z uwagi na aktualną sytuację społeczną Gminy Wojciechów oraz kierunek polityki społecznej, jakim jest rozwój usług środowiskowych i deinstytucjonalizacja wsparcia. Z ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wynika, że plan powinien zawierać część diagnostyczną oraz część programową, obejmować działania dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością oraz dziecka i rodziny, a także określać działania, okres realizacji, podmioty odpowiedzialne, koszty, źródła finansowania i system monitorowania.

Z analizy lokalnych dokumentów wynika, że Gmina Wojciechów jest gminą wiejską liczącą około 6 tys. mieszkańców, z wyraźnym udziałem osób starszych i procesem dalszego starzenia się populacji. Na terenie gminy nie funkcjonuje część infrastruktury typowej dla rozwiniętego systemu usług środowiskowych, w szczególności brak mieszkań treningowych i wspomaganych, dziennych domów pomocy, placówek wsparcia dziennego oraz innych rozwiniętych form wsparcia dziennego i półstacjonarnego. Jednocześnie widoczny jest rozwój usług opiekuńczych, aktywności projektowej oraz działań na rzecz rodzin, seniorów i osób potrzebujących wsparcia.

Uwzględnione dane ze sprawozdań za lata 2024 i 2025 wskazują między innymi na wzrost liczby osób objętych usługami opiekuńczymi oraz wzrost liczby i wartości tych świadczeń, utrzymujące się wysokie potrzeby związane z ubóstwem, długotrwałą lub ciężką chorobą, bezrobociem i niepełnosprawnością, a także na stałą potrzebę wspierania rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych. Równocześnie w dokumentacji OPS i projektów ujawnione zostały potrzeby w zakresie wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i rodzin oraz

przeciwdziałania przemocy domowej. Dane te uzasadniają przyjęcie planu jako dokumentu ukierunkowującego rozwój usług społecznych na kolejne lata.

Okres obowiązywania planu określono na lata 2026–2029, ponieważ pozwala on objąć etap wdrażania działań jeszcze przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojciechowie oraz etap dalszego rozwoju usług po planowanym utworzeniu Centrum Usług Społecznych. Takie rozwiązanie zapewnia ciągłość planowania, realizacji i monitorowania działań społecznych oraz jest spójne ze strategią gminną i kierunkiem przewidzianym w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Uchwała ma charakter programu działania gminy i jej jednostek organizacyjnych. Nie stanowi aktu prawa miejscowego i z tego względu nie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Zgodnie z przyjętą konstrukcją wchodzi w życie z dniem podjęcia. Taki kierunek odpowiada rozstrzygnięciom nadzorczym Wojewody Lubelskiego dotyczącym analogicznych uchwał w sprawie lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Przyjęcie uchwały jest zasadne.

Michał Hutasa
radca prawny
LB-1724

